

2.7 ELS CICLOPS A L'ODISSEA

Homer, poeta grec del segle VIII abans de Crist, va escriure l'Odissea, on narra les aventures d'Odisseu, una de les quals és la visita al país d'uns gegants brutals amb un sol ull enmig del front. En transcrivim uns fragments. (Traducció de Joan Alberich i Mariné, Edicions de la Magrana)

Odisseu a l'illot davant del país dels ciclops

“Des d’allí, amb el cor entristit, vam navegar endavant i vam arribar al país dels ciclops, gent superba i sense lleis, que, refiant-se dels déus immortals, no planten amb les seves mans cap mena de planta ni llauren. Els fruits neixen aquí sense sembrar ni llaurar: blat, ordi i les vinyes que produeixen vi d’unes grans raïmades, i la pluja de Zeus els ho fa créixer. No tenen àgores per deliberar-hi ni tampoc lleis, sinó que viuen als cims de les muntanyes enlairades en coves balmades.”

Odisseu decideix desembarcar i junt amb uns quants companys, apropar-se als ciclops per esbrinar quina mena de gent són.

Odisseu penetra a la cova del ciclop Polifem

“Quan vam ser a prop d’aquell lloc vam veure que en un altre extrem tocant a la mar hi havia una cova elevada, ombrejada amb llozers. Hi passaven la nit molts ramats d’ovelles i cabres. Al voltant hi havia estat construïda una tanca alta amb pedres clavades a terra, amb pins immensos i amb alzines de capçada elevada. Hi vivia un home monstruós, que pasturava ramats i que vivia apartat i no es tractava amb els altres, mantenint sentiments salvatges. Realment era un monstre esbalaïdor. No s’assemblava pas a un home que es nodreix de pa, sinó a un cim boscós de les altes muntanyes, que es mostra aïllat dels altres.”

Polifem interroga Odisseu i devora dos companys

Odisseu i els companys entren a la cova i esperen que arribi el ciclop Polifem.

“...Portava un feix de llenya seca per fer-la servir per a fer el sopar i, en deixar-la caure a l’interior de la cova, va fer un terrabastall que nosaltres, espantats, ens vam amagar al fons de la cavitat...”

...A continuació va aixecar un gran pedrot que feia de porta i el va posar de cap per amunt. Era tan pesat que no l’haurien pogut moure de terra vint-i-dos carros fermes de quatre rodes. Tan desmesurada era la pedra que havia posat a l’entrada...”

Odisseu intenta establir bona relació amb el ciclop, però Polifem reacciona de mala manera:

“...Ell, amb un cor desprietat, no em va dir res. Però, aixecant-se de sobte, va allargar les mans als companys, en va agafar dos i els va rebatre a terra com si fossin cadellats. El cervell els rajava per terra i va deixar xop tot el paviment. Després, tallant-los a trossos els membres, es va preparar el sopar. Se’ls cruspia com un lleó muntanyenc sense deixar ni entranyes ni carn ni ossos amb el moll corresponent ...”

El ciclop es posa a dormir entre les ovelles i Odisseu pensa matar-lo, però desisteix en pensar que no podran treure el pedrot que tapa la cova i moriran allà dins.

Odisseu prepara la venjança contra Polifem

Polifem es menja dos homes més per esmorzar i se'n va a pasturar el ramat, deixant la cova tancada. Entretant Odisseu i els seus companys preparen un tronc d'arbre fent-li punta en un cap i endurit-la al foc.

Odisseu deixa cec Polifem

Quan torna el ciclop, Odisseu el convida a beure un vi meravellós que portava i li comença a fer efecte.

“Va parlar i mentre s'inclinava va caure de panxa enlaire. Estava ajagut amb el coll robust girat cap a un costat. De la boca li sortia vi i trossos de carn humana i, carregat de vi, feia rots. Aleshores vaig acostar l'estaca a les brases abundoses, fins que va ser roent... Llavors, acostant-m'hi, la vaig treure del foc, i els companys estaven drets al voltant. Sens dubte un dèmon els va infondre gran audàcia. Van agafar l'estaca d'olivera punxeguda en un extrem i la hi clavaren a l'ull. Jo, fent força des de dalt, la feia girar... La sang li rajava al voltant del pal escalfat.”

Cec i embogit pel dolor el ciclop treu la gran pedra que tancava la porta i demana auxili als altres ciclops, entretant, Odisseu i els seus companys aconseguen sortir de la cova i fugir.

